

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Per Sacramentarios diabolus Christo primum bellum intulit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

eiusque exitu supra diximus. Post hunc alius quidam Ioannes itidem nomine, reliquias regni colligere, eiusque sedem in Belgio constituere aggressus. (a) Bruxellis & coronam & caput perdidit. Ei successit Cornelius quidam, sed eadem fortuna Vitratæ di capite plexus. Post hæc inter regnum fuit duodecim aut quindecim annis, nemine tam funestū diadema suscipere auso, donec diabolus tandem spurium quendam suscitavit. Ruræmundani sacerdotis filium, qui Monasteriensis regni ruinam restaurare conaretur. Hic primo Louanium, deinde Vesaliam venit; & sub prætextu controversæ quædam religionis capita discutiendi, cum variarum sectarum doctoribus, quarum mira ibi est copia & summa libertas, sermonem contulit, ac non multo post libellum de impuro eorum qui falso Evangelici dicuntur, matrimonio publicavit: in quo polygamiam defendit, & cum pregnantibus, ac cum iis qui per aetatem parere nondum possunt, concumbere, peccatum esse asserit; idque bestiarum more & exemplo probare contendit. Scriptura quoque, tamquam Delphico gladio, euincere conabatur, licet id quod vnus plus nimio habet, possidenti eripere eoque alterius paupertatem supplere & subleuare. Biblia vero non ut alij, litterali (hoc hominum ambitiosorum & mundana sapientium esse dicentis) sed mystico quodam sensu, quem scilicet Spiritus S. ipsi suggestit, interpretabatur.

VI. Hac illatione breui tempore multos sectatores attraxit; qui magistri doctrina, inopia suæ subuenire cupientes, Nobilium aliquot domos diripuerunt; ac per totam Cluuiam magna incrementa sumserunt. Rege, interim latente, ac nemini nisi suis noto. Erat homo proceræ staturæ, grauitatem admirabilem, comitate tamen quadam temperatam præferens. Gladium ferebat, quem Gedeonis appellabat. Plures habebat reginas, regali ornatu conspicuas. Cetera quæ ne quisquis hic homo docuit & fecit, lubens prætereo. Captus fuit in Ducatu Cluuiensi An. MDLXXIV. vnâ cum Elisabetha, primaria vxore, quam Reginam matrem appellabant, & viginti concubinis, è quibus duæ tantum supplicio affectæ sunt, reliquis ob simplicitatem vitæ gratia facta. Non sine admiratione legi potest illa disputatio, quam Elisabetha (quæ vnâ ex damnatis fuit) eam Hanebergio Prædicante Vesaliensi habuit: in qua tot scripturæ loca & sententias citat, vt aduersarium præne obruere videatur. Stultas illas persuasiones tam de religione quam de marito suo, ad extremum vsque

peruicacissimè retinuit, ac sanguine suo obsignauit.

Post sumtum de duabus reginis & proceribus aliquot supplicium, rex quoque ferreis compedibus onustus, in iudicium producit. Licet vero quintum iam annum captiuus, in carcere totus esset emaciatus, vt vix incedere posset; magna tamè & truculenta voce iudices in clamabat: *Facite de me, inquit, quidquid volueritis. Qui me creauit, qui me fecit vt sim quod sum, miracula sua ostendet vbi opus fuerit, meque è vestris manibus liberabit. Bonus enim est, & in promissis suis verax.* At vanum hoc fuit varicinium. Postquam enim miser hic homo aliquot annos inter mille miseras ipsa morte cruciabiliores, in carcere exegisset, tandem ad palmam alligatus, & lento igne exustus fuit. Nullum delictum fateri omnino voluit: sed durante supplicio, Deum inuocare, ac promissorum admonere non desistebat. Ecce cineres vltimi Anabaptistarum regis: è quibus nullus adhuc nouus phoenix prodijt. An vero futura secula aliquem productura sint, experientia docebit. Ipsa certe secta vt è Lutherana velut naufragio enata est, ita in quibusdam tantum Germaniæ, Belgij, & Poloniæ angulis delitescens, & ipsa non naufragium, sed communem cum omnibus hæresibus interitum expectat.

DE ANDREA CAROLSTADIO, nostri temporis Sacramentariorum ante- signano.

CAPUT VII.

ARGUMENTUM.

- I. Per Sacramentarios diabolus Christoprimum bellum intulit.
- II. Andreas Carolstadius primus nostri temporis Sacramentarius.
- III. Vnde suam doctrinam, se ipso teste, hauserit.
- IV. Andreas Carolstadius quis & qualis fuerit.
- V. Ex amico intimo Lutheri acerrimus eidem sit inimicus.
- VI. Carolstadius primus ex sacerdotum ordine, vxorem ducit.

NON minus absurda quam furiosa Anabaptistarum secta plures mihi paginas fecit quâ
initio
a Hortens libr. de Anab. fol 84. in fine. Nicol.
Bleesdick. nar. de secta D. Georg. lit. e. 7.

initio constitueram. Quia tamen inter hæreses nostri temporis ipsa quoque singularem tener locum; ac, quod sciam, nemo vnus omnia eius, quæ quidem inuestigari possunt, descripsit: ipsam quoque cum omnibus armis, insignibus, manipulis, & impedimentis in hunc in campum producendam mihi existimaui. Iam ad alias duas eiusdem Lutheri, communis omnium parentis, filias accedo, ortum earum, vel abortum potius, lenocinia, & quidquid ad eas pertinet, descripturus; factio initio ab ea quæ licet pessima sit, & maxime deformis, cerusâ tamen suâ & fuce plures quam reliquæ procos inuenit. Sacramentarium sectam intelligo.

Quomodo vero magnorum exercituum imperatores, ad regnum aliquod occupandum proficiscentes, quacumque iter faciunt obuia quæque quâ vi quâ fraude occupant quidem, prosterunt, & ne hostibus vsui sint, ferro & igne corumpunt: interim tamen suas omnes cogitationes & curas ed conuertunt, vt ipsa regni sede aut eo in quo victoriæ ac rerum summa posita est, potiatur: sic vetus ille bellator, & bellicosus veterator, varijs strategematis ac multiplici vi ciuitatem Dei oppugnat, statuas confringendo, deiciendo altaria, leges omnes à Vicario Dei in Ecclesia ad eius conseruationem latis contemnendo ac proculcando. Verum hæ leues tantum sunt quædam procurfationes & velitationes: Plena acies ad oppugnandam præcipue ac destruendam Sacrosanctam Eucharistiam, præcipuum Christianæ religionis mysterium ac firmissimum fidei fundamentum, directæ est. Vix Testamentum suum promiserat Saluator, quum ecce Capharnaitæ mussate incipiunt: *Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum!* Vbi Cyrillus ait, *verbum illud Quomodo in Dei operibus vsurpare, Iudaica infidelitatis esse proprium: eosque qui id faciant, omnibus pœnis & tormentis dignos esse.* Hinc S. Augustinus, (a) diabolus domui Dei oppugnandæ primum velut arietem per Sacramentarios admouere restatur. Sic quod per Capharnaitas cœperat, per Simonem & Menandrum idem fuit prosequutus, qui diuinitatem atque immortalitatem Christi negabant. Ex horum schola prodierunt. (b) Cataphrygæ, Pepusiani, Manichæi, & Ophitæ Horum alij venerabili huic Sacramento infantium sanguinem, alij semen virile (ô nefariû atque execrabile scelus!) admiscebant. Nec minus strenue postea idem augustum & sacrosanctum Altaris Sacramentum oppugnatû

fuit per eos, qui pro ridiculo spectaculo ac ludo habebant atq; etiam nû habent, sacerdotem cum ministris ad stare ad aram, & super frustillo panis verbis aliquot recitatis, in momento non lunâ, sed Dei filium, incantationibus suis, cœlo deducere. Sic enim impij isti de sacerdote loquuntur, *ad cuius prædes*, vt S. Hieronymus ait, *corpus & sanguis Iesu Christi in instanti consciuntur; & panis*, vt eadem de re S. Gregorius Nissen. scribit, *in corpus Iesu Christi immutatur.* O impios, qui incantationes, verba ex ipso Saluatoris ore prolata, nominare audent? Post Simoniacorum & Menandrianorum assaultum diabolus aliquâ diu quieuit, sed magis vt vires interea colligeret, quam pugnam omitteret: donec Anno DCCCL. circiter Iconomachus excitauit, qui dicebant, in Ecclesia nullam aliam ferendam esse imaginem quam solâ Eucharistiam. Ad quam blasphemiam tota contremuit Ecclesia; & animaduersa istorum hominum fraude, desinijit ac decreuit, (d) SS. Eucharistiam non imaginem Iesu Christi, sed ipsum Iesum Christum esse. Quinquaginta annis post Scotus eandem quæstionem mouere voluit, cui tamen mox à Concilio Vercellensi os fuit obruratum. Post ducentos ab eo tempore annos Berengarius Archidiaconus Andegauenfis, diaboli instigatu maxima vi firmissimam hanc Ecclesiæ arcem inuasit. (e) Ac meo iudicio non errant, qui primum hunc Sacramentarium auctore & patrem faciunt: cuius error postea à Zuinglio, realem præsentiam negante, & à Luthero quoque, impanatione tantû concedente, fuit renouatus. At Berengarij vox in Francia tantum fuit exaudita, neq; vterius potuit penetrare. Operæ precium est audire, quid de eodẽ Noui nostri Evangelici in Francia sentiant. Fautentur enim (f) Berengarium odio potius aduersus Lanfrancum & Rogerium, & victoriæ ac gloriæ spe, quam veritatis reuelandæ aut defendendæ studio, certamen hoc de Eucharistia suscepisse: immo eundem de Matrimonio & Pædobaptismo minus recte sensisse. Sic ipsi pudenda patris sui reuelant. Leo IX. PP. vt nascenti malo occurre-

P 2 rer,

a In Psal. 54. S. Ignat. epist. ad Iren. Theodor. in Dial. Impa. Sept. Synod. Act 6. b August. har. 64. de consecr. dist. 2. c Epist. 5. ad Euang. d 2. Syn. Nico Act. 6 Damas. lib. 4. c. 14. Lanfranc. lib. de ver. corp. Christi Genebr. in Chron. Abbas Vrsperg. e Petr. Opeemer. in Chron. an. 1099. fol. 368. b. Malmesbur. in Chron. Angl. fol. 113. k. ij. Vrsperg. Cario. & alij. f Libro de statu Ecclesia.

ter, Berengarium statim ab Ecclesia abscidit; tum etiam hæresin eius per Concilium Romæ celebratum condemnauit. Eius successor Victor Concilium in Turonibus indixit, in quo Berengarius errorem suum abiurauit; deinde relapsus, Romam citatus fuit, præsentibus centum & tredecim Episcopis culpam suam falsus, sua manu eam in rem à se scripta cremauit, ut è Canone cuius initium, *Ego Berengarius, &c.* videre est. Id vero factum fuit Nicolao II. Pontificatum gerente, quem eam ob causam Sacramentarij tantopere oderunt & detestantur: quamuis Lutherus (a) optet ut omnes Pontifices tam Christiane se gerant ut hic erga Berengarium se gessit, ad hanc confessionem eum reducens. Sed tertium relapsus Berengarius, & Gregorio VII. Pontifice erroris conuictus, Archidiaconatu abdicato, ac bonis inter pauperes distributis, in monasterium Cluniacense secessit, ut eius loci Chronicon testatur (b) Morti iam propinquus in lectulo decumbens, exclamasse dicitur, Letho mille mortibus peiori se emori, ob erroris & peccati sui recordationem. (c) *Mi Deus*, inquit (ut Guilielmus Bibliothecarius, qui illo tempore vixit, testatur) *tu hodie mihi, ut spero, apparebis ad meam salutem. Ah! quanto peiore Inferni metus animam meam affligit, ob prauam meam doctrinam; eo potissimum quod eos, quos seduxeram, ad veram Sacramenti sui cognitionem reducere non potui.* Nec tamen hominis huius poenitentia culpam ita deleuit, quin memoria eiusdem hodieque sit detestabilis, ut qui primus omnium Sacramentarij viam strauerit, qui postea infames huius hæresis reliquias recollegerunt. Scribunt quidam, (d) S. Hubertum al. Fulbertum morti proximum, quum monachum hunc in cubiculum suum introeuntem vidisset, exclamasse: *O Deus, quis iste est! Ecce diabolus video auribus eius nascio quid in susurrarem.* Lambertus Danus, Sacramentarius Sedanensis, contra eorum, qui præsentem Berengarium morientem aspexerunt, e usque poenitentiam & confessionem auerunt testimoniam, ait, (e) eum doctrinam suam constantem ad exitum usque defendisse, & in ea animam Deo reddidisse. Chemnitius Lutheranus e contra eum tamquam male dictum hæreticum detestatur (f) Illud quidem negari non potest, nec conuersione nec morte huius hominis, hæresin eius fuisse extinctam, qua, ut Guilmundus scribit, (g) in tres sectas, ut fere hodie etiam Sacramentarium, fuit diuisa. Quidam enim Eucharistiam, ut meram figuram tantum percipiebant;

Alij præsentiam corporis fatebantur quidem, sed ita ut dicerent panis & vini substantiam manere. Alij vero panem & vinum in verum corpus & sanguinem mutari, sed non nisi à pijs ac tanto mysterio dignis percipi, in indignis vero ad priorem panis & vini naturam redire asserebant, hoc modo plus creaturæ quam creatori tribuentes, & verbo Dei vim suam adimcentes.

II. Post Berengarium nemo contra augustum & venerabile Altaris Sacramentum os palam aperire, & Iesu Christi in eo præsentiam negare ausus est. Petrobosiani enim, Abailardi, Albigenes, VValdenses, VVicleuistæ & Hussitæ balbutiebant tantum, corporis præsentiam sub & in pane concedentes: donec tandem anno M. D. XXIV. quidam Lutheri discipulus, & primus quem ille ex sacerdotum ordine Ecclesiæ subtraxit, (h) Andreas Carlstadius nomine (de quo primo libro aliquid diximus) Omnipotentis omnipotiam denuo oppugnare non dubitauit, quod imaginari sibi non posset quemodo idem vno & eodem tempore in altari simul & in cælo esse, & panis caro fieri possit: non memor eius quod Eusebius Emislenus admonet, (i) *Non hic anxie inuestigandum quomodo id fieri possit. Res diuinas non esse scrutandas, sed credendas. Creatoris omnipotentiam, & diuini verbi auctoritatem pro lumine & ratione habenda, neque enim in rebus diuinis quidquam preciosum & admirabile futurum, si scientia nostra comprehendi possent.* Hic igitur magistri gloria inuidens, seque præ illo contemni ægre ferens, postquam duos fere annos Lutheri doctrinam professus fuisset, nouam de S. Sacramento doctrinam comminisci atque proponere statuit, (k) quam à viro humana statura maiori, qui sibi apparuerat, accepisse se aiebat. Hunc quidem ille cælestem Patrem fuisse, Lutherus vero diabolus in Angeli specie fuisse contendit (l) Docuit vero, panem in Eucharistia nihil aliud esse quam signum & symbolum fraternæ ac

Christi

a In magna conf. b Bergom. supple. Chron. Gerson. c Lanfr. de Euchar. Guil. Biblioth. lib. 3. cap. 58. de gest. Angl. Sabell. in Ennead. Vincent. part. 2. spec. lib. 25. cap. 30. d Malinesbur. in Chron. Angl. loc. cit. fol. 112. e Lib. cont. Selnece pag. 31. f Lib. de Cæn. pag. 325. g Lib. cont. Bereng. h Bismarc. in Vita Carlstadij Sur. Cochl. Genebr. in Chron. i De Symb. hom. 1. k Alber. contr. Carlstad. Hunnius lib. de Gena. Dni. cap. 14. l Tom. 3. Ien. pag. 68. Zuings. in epist. ad quenuam.